

De ouder- en kindadviseur op school

Primair onderwijs

Onderwijs en jeugdhulp gaan nauw met elkaar samenwerken voor leerlingen die extra hulp en steun nodig hebben. De gemeente kiest ervoor om de jeugdhulp in de buurt, dichtbij kind en gezin te organiseren. Daarom krijgt elke school vanaf 1 januari 2015 een ouder- en kindadviseur die als vast gezicht op school aanwezig is. Hij of zij werkt vanuit een ouder- en kindteam in de wijk.

In juni 2014 hebben wij u hierover geïnformeerd met een eerste folder; zie hiervoor www.amsterdam.nl/oktprof. In deze tweede folder leest u over afspraken die zijn gemaakt tussen het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs (PO), de gemeente en de directie van de ouder- en kindteams. De ouder- en kindteams maken met elke school nadere afspraken over de komst van de ouder- en kindadviseur.

In deze folder vindt u onder meer antwoorden op de volgende vragen:

- Wat doet de ouder- en kindadviseur?
- Wanneer krijgt mijn school een ouder- en kindadviseur en voor hoeveel uur?
- Wat is de taakverdeling tussen de intern begeleider en de ouder- en kindadviseur?
- Wie kan verwijzen naar specialistische jeugdhulp?
- Wat zijn de ervaringen en de adviezen uit de proeftuinen?
- Wat zijn de afspraken over de rol van leerplicht?

Ook treft u een informatieve poster aan die weergeeft wie welke hulp biedt en wat de verwijzroute is.

Wat doet de ouder- en kindadviseur?

De ouder- en kindadviseur:

- ondersteunt ouders en leerlingen bij opvoed- en opgroevragen; hij of zij werkt gezinsgericht en kan een afspraak maken op school, thuis, op een Ouder- en Kindcentrum (OKC) of op een andere locatie in de wijk;
- participeert in de interne zorgstructuur van de school, neemt deel aan het Zorgbreedteoverleg en heeft overleg met de intern begeleider;
- werkt nauw samen met de intern begeleider en de leerkrachten als zij advies en ondersteuning vragen bij het zorgbeleid van de school of een hulpvraag hebben over een leerling;
- zorgt, als er toestemming is van ouders, voor terugkoppeling aan de school over hulptrajecten, zodat de school kan bepalen wat daarvan eventuele gevolgen zijn voor het onderwijsprogramma;
- maakt deel uit van een ouder- en kindteam waarin expertise aanwezig is op het gebied van verstandelijke beperkingen en (geestelijke) gezondheid; deze expertise wordt ingebracht door de andere ouder- en kindadviseurs, jeugdartsen, -verpleegkundigen en -psychologen in het team;
- schakelt, in overleg met ouders, specialistische hulp in als dat nodig is;
- schakelt Samen DOEN in de buurt in bij gezinnen met meervoudige problematiek, die niet zelfredzaam zijn.

Wanneer krijgt de school een ouder- en kindadviseur en voor hoeveel uur?

Elke school heeft vanaf 1 januari 2015 een ouder- en kindadviseur voor gemiddeld acht uur per week. De ouder- en kindteams maken hier afspraken over met de school. Scholen zorgen voor een goede werkplek voor de ouder- en kindadviseur.

Dertien teamleiders gaan samen de ouder- en kindteams in de 22 wijken aansturen. Elke teamleider wordt verantwoordelijk voor de aansturing van een of twee teams.

Vanaf november zullen de teamleiders samen met hun team over het precieze aantal uren en de ingangsdatum voorstellen doen aan de scholen in hun werkgebied. Hierbij houden zij rekening met de continuïteit, het specifieke profiel, de wensen van de school en de mogelijkheden van het team.

De functie van schoolmaatschappelijk werker verdwijnt. Daarvoor in de plaats komt de bredere functie van de ouder- en kindadviseur. Niet elke school zal zijn huidige schoolmaatschappelijk werker in de nieuwe rol van ouder- en kindadviseur kunnen behouden.

Wat is de taakverdeling tussen de intern begeleider en de ouder- en kindadviseur?

De intern begeleider zorgt voor onderwijssteuning, de ouder- en kindadviseur voor hulp aan kind en gezin als dat nodig is. De ouder- en kindadviseurs werken vanuit het ouder- en kindteam in de wijk. Zij zijn geen onderdeel van het schoolteam en werken met het eigen registratiesysteem van het ouder- en kindteam. Zij registreren niet in het schoolsysteem.

Voor kinderen en ouders is het van groot belang dat de intern begeleider en de ouder- en kindadviseur goed met elkaar samenwerken, ieder vanuit de eigen rol en taak. Voor die samenwerking zijn kaders beschikbaar, zoals functieprofielen en beschrijvingen van werkprocessen. In de praktijk zal blijken dat hun werkzaamheden elkaar raken en mogelijk overlappen. De intern begeleider en ouder- en kindadviseur pakken in onderling overleg signalen op en bepalen met elkaar wie welk aandeel levert in de aanpak. Zo kan er vanaf 1 januari 2015 op elke school een goede uitvoeringspraktijk ontstaan.

Wie kan verwijzen naar specialistische jeugdhulp?

De basisjeugdhulp wordt georganiseerd in het ouder- en kindteam. Maar soms is er meer specialistische of langduriger hulp nodig. De ouder- en kindadviseur kan deze hulp erbij halen of verwijzen naar bijvoorbeeld een jeugdpsychiater. Dit gebeurt altijd in overleg met de ouders. De ouder- en kindadviseur blijft ook in geval van verwijzing het centrale aanspreekpunt voor school en ouders. Bij zo'n verwijzing geeft de ouder- en kindadviseur - gemandateerd door de gemeente - een zogenoemde beschikking af. Die beschikking beschermt de rechtszekerheid van zorgaanbieder, ouder(s) en kind(eren). De verordening Zorg voor de Jeugd Amsterdam is hier de wettelijke grondslag voor. Informatie over deze verordening vindt u op www.amsterdam.nl/verordeningjeugd. Ook voor een Persoonsgebonden budget (Pgb) kan een beschikking worden afgegeven. Zie voor meer informatie www.amsterdam.nl/pgb.

Ook Samen DOEN-jeugdgeneralisten kunnen een beschikking voor gespecialiseerde zorg verzorgen. Huisartsen blijven hun verwijzfunctie houden, zij kunnen direct toegang geven tot gespecialiseerde zorg door een verwijzing. Zij kunnen ouders ook adviseren om contact op te nemen met de ouder- en kindadviseur op school.

Alle andere verwijs- en indicatieprocedures vervallen hiermee.

Scholen kunnen voor acute hulp en interventie direct contact opnemen met Veilig Thuis (advies- en meldpunt kindermishandeling en huiselijk geweld). Zie voor meer informatie de website van de Rijksoverheid www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld (o.a. meldcode, toolkit en app).

Wat zijn de ervaringen en de adviezen uit de proeftuinen?

Ruim dertig basisscholen hebben het afgelopen jaar deelgenomen aan zeven proeftuinen. In die proeftuinen is met veel onderdelen van het nieuwe stelsel geoefend. Uit de verschillende evaluaties die de onderwijspartijen hebben uitgevoerd blijkt dat de ervaringen in het algemeen positief zijn:

- de samenwerking tussen intern begeleider en ouder- en kindadviseur kwam goed op gang; doordat de lijnen kort waren, konden zij snel en slagvaardig handelen;
- in de contacten met ouders vulden intern begeleiders en ouder- en kindadviseurs elkaar goed aan; de eerste vanuit het belang van onderwijs voor het kind, de ander vanuit de zorg voor kind en gezin;
- volgens enkele scholen is het aantal casussen in het ZBO afgenomen;
- de intern begeleider had meer tijd beschikbaar om zich te richten op de onderwijskundige ontwikkeling van de school;
- de inzet van een praktijkbegeleider bleek heel nuttig te zijn. Deze praktijkbegeleider zorgt vanuit het onderwijs dat de samenwerking tussen school, intern begeleider en ouder- en kindadviseur goed op gang komt.

Daarnaast blijkt dat sommige werkprocessen nog verder ontwikkeld moeten worden. Ook verwijzroutes naar zwaardere zorg of Samen DOEN in de buurt moeten verder worden uitgewerkt. Duidelijk is wel dat wanneer huishoudens kampen met problemen op meerdere gebieden en zij niet in staat zijn deze zelfstandig op te lossen, buurtteams van Samen DOEN kunnen worden ingeschakeld om ondersteuning te bieden.

De adviezen en ervaringen van de proeftuinen vormen de basis voor de verdere invoering van de ouder- en kindteams.

Hoe ziet de samenwerking met leerplicht eruit?

Om verzuim en uitval te voorkomen, werken de ouder- en kindadviseur en de intern begeleider intensief samen met de leerplichtambtenaar. Zij delen zorgsignalen en bepalen gezamenlijk welke combinatie van zorg, onderwijsondersteuning en handhaving in een concrete situatie voor een leerling nodig is.

Tot slot

Op basis van bovenstaande kaders en uitgangspunten gaan scholen en ouder- en kindteams samen aan de slag voor leerlingen en gezinnen. Zo zal er per school een gedegen uitvoeringspraktijk ontstaan. In de praktijk zullen beide partners soms vraagstukken tegenkomen. Bijvoorbeeld over casuïstiek of de werking van het nieuwe stelsel. Het is belangrijk om elkaar dan snel en op het juiste niveau te vinden. Als intern begeleider en ouder- kindadviseur er onderling niet uitkomen, dan is een gesprek tussen de directeur en de teamleider van een ouder- en kindteam het volgende niveau. Gaat het om onderwijskwaliteit, dan is uiteindelijk het schoolbestuur aan zet. Gaat het om het aanbod van jeugdhulp of de samenwerking in de wijk dan wordt ook het Samenwerkingsverband PO betrokken. De gemeente, het Samenwerkingsverband PO en de directie van de ouder- en kindteams nemen deze lijn mee in de uitwerking van een 'aanspreek- en ontwikkelmodel' (werktitel). Dit model helpt een goede samenwerking tussen scholen en ouder- en kindteams te realiseren en tot goede resultaten te komen voor kinderen, ouders en professionals.

Wat zijn de volgende stappen?

- In november en december 2014 vinden er startgesprekken plaats met scholen over de inzet van een ouder- en kindadviseur op de school.
- Vanaf 1 januari is er voor elke basisschool een ouder- en kindadviseur beschikbaar. Een concrete startdatum wordt in overleg tussen school en ouder- en kindteams vastgesteld.

Waar kan ik meer informatie vinden?

- www.amsterdam.nl/zorgvoordejeugd (vanaf 15 november)
- www.amsterdam.nl/veelgestelde vragen
- www.amsterdam.nl/oktprof
- www.amsterdam.nl/samendoen
- www.amsterdam.nl/omhetkind
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld

De derde gemeentelijke jeugdhulpkrant verschijnt op 13 november.

Hebt u vragen?

Stuurt u dan een e-mail naar zorgvoordejeugd@amsterdam.nl of bel - vanaf 15 november – met het jeugdhulp telefoonnummer 020 2552 911.

Dienst Maatschappelijk Ontwikkeling
Programmateam *Om het kind,*
Hervorming zorg voor de jeugd
Jodenbreestraat 25
Postbus 1840
1000 BV Amsterdam

Telefoon 020 251 8195
Fax 020 251 8170
E-mail omhetkind@amsterdam.nl
Website <https://jeugd020.pleio.nl>
amsterdam.nl/omhetkind
Twitter @jeugd020
LinkedIn Om het kind